

# ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

## 02.03.2016 г.

### *Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите*

#### ПИК

#### **✓ АИКБ работи за подобряване ефективността на европейските политики за малките и средните предприятия**

Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) ще изработи становище за подобряване на ефективността на политиките на Европейския съюз в областта на малките и средните предприятия (МСП). Това ще се случи по предложение на главния секретар на АИКБ и заместник – председател на групата на работодателите в ЕИСК д-р Милена Ангелова, съобщиха от АИКБ.

В предложението до ЕИСК тя мотивира убедително необходимостта от такова становище като подчертава, че в резултат ще бъде даден тласък на изработването на по-ефективни политики на ЕС в областта на МСП.

Становището ще бъде изградено на базата на проучване, чиято основна цел е да се оцени ефективността на политиките на ЕС за МСП, да се направят изводи за постигнатите резултати и да се очертаят начините, по които ефективността на тези политики може да се подобри. Проучването също така ще формулира и анализира нуждите на МСП, способността им да се адаптират към постоянно променящата се икономическа среда и степента, в която техните цели могат да бъдат постигнати до момента.

Заключенията ще посочат какво трябва да се подобри и ще разработят предложения как трябва да се направи това. Становището ще се фокусира върху начините за по-добро насочване на дейността на ЕС за развитие и насърчаване на МСП. То ще даде възможност ЕИСК конструктивно да повлияе на политиките в тази област в цяла Европа чрез предоставяне на обективен анализ и практически предложения и препоръки за регулация и иновативни инструменти, които биха могли да бъдат създадени и предоставени на МСП .

В Работната програма на Европейската комисия (ЕК) за 2016 г. липсва акцент върху МСП, и Комисията не е предвидила разработване на специфични действия или инструменти за разработване на политики в тази област. В хода на подготовката на работата по Становището д-р Ангелова се среща на 1 март 2016 г. с директора на Програмата за конкурентоспособност на малките и средни предприятия, 2014-2020 г., по-известна като Програма COSME, Кристин Шрайбер. Главният секретар на АИКБ запозна Шрайбер с идеята и целите на Становището, като основните дискутирани теми бяха свързани с: Необходимостта от хоризонтална политика за МСП, подкрепена на национално от проверка дали националните законодателни инициативи спазват принципите за подкрепа на МСП. Ефективно прилагане в практиката на Акта за МСП, на основа на конкретен план за действие.

Определение за МСП: Европейската комисия да се върне към отчитането на броя на заетите лица, в комбинация с оборота или балансовото число, така че по-голям брой предприятия в новите страни – членки (като България) да попадат в обхвата на дефиницията; Твърде широка основа за сегментация – предприятията, попадащи в определението МСП са с твърде различни характеристики и едва ли на техните нужди може да се отговори с единна политика; Обществените предприятия (с държавно и общинско участие над 25 %) са изключени от дефиницията и следователно – нямат достъп до съответните инструменти за насърчаване на МСП.

Различните предизвикателства пред МСП в различните страни – членки: Необходимо е ЕК да отчита повече национални фактори, както и удовлетвореността на крайните потребители на нейните политики; Броят на одобрените проекти в програмите, за които се кандидатства на равнище ЕС, в пъти по-нисък за новите страни-членки в сравнение със старите (Хоризонт 2020 – инструмент за МСП – одобрени проекти до края на 2015): Австрия (25), Белгия (12), Германия (88), Франция (67), Швеция (46) and Великобритания (139); България (1), Чехия (6), Хърватска (1), Кипър (2), Гърция (11), Литва (5).

### *Важни обществено-икономически и политически теми*

#### Капитал

#### **✓ „М+С Хидравлик“ компенсира спадовете от Русия и Украйна с нови пазари**

Казанлъшкото хидравлично предприятие „М+С Хидравлик“ е загубило 6% от продажбите си заради Украйна и Русия, но за сметка на тях засилва позициите си в САЩ, Канада, Франци, Германия, Англия, Близкия изток и Австралия, съобщиха

прокуристъ на фирмата Владимир Спасов пред „Капитал Дейли“. „Стремим се да се развиваме комплексно и да не акцентираме върху един пазар, защото така постигаме диверсификация на риска при евентуални негативни обстоятелства“, посочи той. Така в момента мощностите са с натоварване 92%.

**Още нови инвестиции.** След като през миналата година „М+С Хидравлик“ инвестира над 8 млн. лева в нови машини, плановете са през тази година те да са между 6 и 9 млн. лева. Ръководството планира да изгради и да оборудва нов цех с площ от 650 кв.м., като само в него ще бъде вложени 2,5млн. лв. Дружеството обаче няма да има възможност да участва по програма „Конкурентноспособност“ през новия програмен период занради новото изискване, което поставя таван на усвоените средства. „Няма логика точно предприятията, които са работили успешно и са реализирали добри инвестиции по европейските програми, да бъдат лишавани от средства през новия програмен период за това, че сме надвишили лимит от 10 млн. лева“, казва Спасов. Според него това безспорно ще забави във времето планираните от компанията дългосрочни инвестиции.

**Все повече изисквания.** В същото време изискванията към хидравличния сектор в света непрекъснато се променят. С тези процеси е свързана и програмата на „М+С Хидравлик“ за продуктово обновление през 2016 г. За да подобри обслужването на големите си крайни клиенти, в началото на 2015 г. компанията откри своя фирма в Германия, чрез която се включва в дистрибуцията на собствената продукция към големите крайни клиенти в Европа. „Новата ни фирма в Германия обслужва предизмно големи мултинационани компании, представени и в Германия. Тенденцията на пазара е такава, че големите крайни потребители на всякакъв вид оборудване предпочитат контакт директно с фирмата-производител.“, казва Спасов. „М+С Хидравлик“ има дистрибуторска мрежа в 35 държави по света.

„М+С Хидравлик“ произвежда годишно 500 000 броя хидравлични мотори и кормилни управления. Предприятието разработва нови изделия , ориентирани към потребностите на конкретния клиент. Преди повече от година стартира съвместният проект на ХЕС- Ямбол и „М+С Хидравлик“ (и двете дружества са чест от „Стара Планина Холд“) за производството на аксиално-бутални хидромотори и помпи. „Това е коренно различна система на задвижване в сравнение с произвежданите до момента бутални мотори и помпи“, казва Спасов. Изделието е с много добри технически параметри и се приема отлично на пазара. Предстои окомплектоване на цялостна гама то тези изделия, които ще предложим скоро на нашите клиенти, допълва той.

В края на 2013 г- казанлъшкото предприятие спечели проект по програма „Внедряване на иновации в българските предприятия“ на стойност 5,7 млн. лева. Със средствата по проекта беше разработен хидравличен мотор с намален геометричен обем. Изделието се използва в машини за селското стопанство от големи клиенти от Германия, Франция и Италия.

#### ✓ Дончев: Поръчките с бюджетни средства ще се контролират като европроектите

***Системните нарушители ще бъдат подлагани на финансови корекции и ще им се намалят държавните субсидии, предупреждава вицепремиерът по еврофондовете***

До няколко седмици поръчките, изпълнявани с бюджетни средства, ще започнат да се подчиняват на същите правила за прозрачност и контрол както проектите, изпълнявани с европейски средства, твърди в интервю за "Медиапул" вицепремиерът по икономическите въпроси и европейските фондове Томислав Дончев. Системните нарушители ще бъдат подлагани на финансови корекции и ще им се намаляват държавните субсидии, предупреждава той. По думите му със задачата да следи изразходването на бюджетните средства най-вероятно ще бъде натоварена Агенцията за държавен финансов контрол.

Още мерки

Друга мярка ще бъде да се въведе и за бюджетните проекти система като ИСУН, която наблюдава разходите по европейските структурни фондове. "България е една от първите членки, предоставящ публична информация по европроектите - резюме на проекта, бюджет, изпълнител, който е ясно видим, статус на проекта – движи се, спрян е. Тоест всеки гражданин да може да провери проекта, който се реализира отсреща на улицата, за колко пари е, кой го изпълнява", обяснява Дончев.

Вицепремиерът дава пример с използваната във Франция система "Пресаж", където влизат големите проекти с бюджетно финансиране. Подобна мярка ще се въведе и у нас. "Дали всички проекти или само над определена сума – над половин милион, но да са публични. По-важното е, че всеки интернет грамотен гражданин ще може да прави справка кой кога какво е започнал да прави с бюджетни пари." "Опитваме се да я направим с минимални разходи, добави Дончев. Дали ще надградим сегашния ИСУН или Агенцията за обществени поръчки, за да не харчим излишни пари, ще се прецени."

В момента Агенцията за одит на средствата от ЕС изпълнява жесток контрол над възложителите, но да се размиват нейните функции и с бюджетните средства няма смисъл, смята Томислав Дончев. Нейните наръчници за проверка обаче са изключително стандартизирани и на ниво чек-листове може да се идентифицират нарушенията, като е минимизирана дозата субективизъм, която може да се появи. Същите наръчници може да се използват в държавната финансова агенция, смята той.

Политически ли е въпросът

Целта на спрените поръчки не е просто рестарт, а приемане на комплексни мерки срещу задкулисието при провеждането им, заявява Дончев. На въпрос защо се налага премиерът да взема на ръчен режим обществените поръчки, след като има редица контролни органи, той отговаря, че политическото ръководство има право на свои виждания, притеснения и съображения. "Има много хипотези за прекратяване на една поръчка. Трудно е да се каже за всяка поръчка какъв е делът на чисто формалните основания и какъв е делът на другите съображения или притеснения. За това е ролята на политическото ръководство – да се съобразява, да чува и когато има притеснения или съмнения, да ги комбинира с чисто формалните елементи", сочи Дончев.

На въпрос дали спирането на поръчките в момента не е пиар, а после те да се спечелят от същите фирми, вицепремиерът уверява, че ще има и промяна на някои от параметрите на поръчките, защото идеята не е просто рестарт. "Като изключим случая с предприятието за личните документи и участието там на печатницата на БНБ, те ще бъдат обявени наново с по-различни параметри и по новия Закон за обществените поръчки. Той генерира много повече конкуренция, ще се махнат част от изкуствените пречки за участие на по-широк кръг от фирми", казва той.

**Борисов:** Няма да се плащат неустойки по спрените търгове

Поръчките са спрени по законосъобразен начин, затова няма да плащаме неустойки. Това коментира пред журналисти Бойко Борисов, цитиран от "Фокус". В момента спирането на търга за двете отсечки на "Хемус" се обжалва от три компании - спечелилите двата лота обединение "Хемус ПСТ 2", в което влизат свързаната с Делян Пеевски и Първа инвестиционна банка "ПСТ груп", и обединението "АМ Хемус лот 1", включващо свързаната с изпълнителния директор на "Лукойл" Валентин Златев "Джи Пи груп", както и от турската "Ташяпъ Иншаат Тааххют", която бе предложила най-ниска цена за единия лот. "Ние, законосъобразно сме спрели и чакаме да минат процедурите", обясни премиерът. По думите му прогнозната скорост от 140 км/ч по "Хемус", която удължава трасето, ще бъде намалена на 120, а предвиденото 3 м разстояние между двете мантинели ще се свие. Така според него проектът ще поевтинее със 100 - 150 млн. лв. На въпрос чия е грешката той отговори: "На тази агенция, която е подготвяла проекта." В случая с "Хемус" проектът е на Национална компания "Стратегически инфраструктурни проекти", чийто изпълнителен директор е инж. Асен Антонов. "Това, че някой администратор е преценил по този начин и е провел поръчката, затова съм, когато може да се направи по-добре и по-евтино, да се намеся", посочи премиерът. И добави, че тези администратори "ще носят отговорност".

## [Инвестор.бг](#)

### ✓ Шестте поскъпнали компании в SOFIX не изведоха индекса на плюс през февруари

**Трейс Груп Холд изпрати месеца с най-голям оборот, Софарма - с най-много сделки, а Адванс Терафонд - с най-голям брой прехвърлени акции**

Единствените шест компании, чиито книжа поскъпнаха през февруари, не успяха да изведат водещия индекс на българския капиталов пазар SOFIX на зелена територия. Той приключи най-краткия месец от годината с лек спад от 0,23% до 447,42 пункта, като от началото на годината губи 2,9% от стойността си.

За борсата февруари премина под знака на консолидираните отчети, предложението за отпадане на тримесечната отчетност, новините около проекта SEE Link, неуспешното публично предлагане на Нео Лондон Капитал, старта на новата система на Централен депозитар и замяната на емисията на Фонд за недвижими имоти България АД с тази на Еврохолд България в състава на SOFIX.

Равносметката през втория месец на 2016 г. е следната – основните индекси на БФБ изпратиха февруари в различни посоки, книжата на 6 дружества от SOFIX поскъпнаха, а останалите 9 дружества финишираха месеца с по-ниски цени за акциите си.

Още по темата

Застрашена ли е прозрачността на българския капиталов пазар?

Новата система на Централен депозитар стартира на 29 февруари

8 български брокера влизат в SEE Link от първия ден на поръчките през март\*

Първи по ръст в цената на акциите през февруари е Холдинг Варна АД. С месечно покачване от 3,96% и от началото на годината от 2,28% до 24,95 лв. за ценна книга и месечен оборот от 53,2 хил. лв. дружеството повежда печелившите.

На втора позиция е Неохим АД. Акциите на компанията поскъпнаха с 2,34% до 48 лв. Дружеството е четвърто по оборот с близо 266 хил. лв. Това се случва на фона на новините, че химическият завод изпраща 2015 г. с консолидирана печалба за 10,95 млн. лв. след загуба за 2014 г. Това е и най-поскъпващата емисия от началото на 2016 г.

На трето място попада Албена АД с 3,2% ръст в цената до 48 лв. след 17 сключени сделки, или най-малко от всички. Компанията е и шеста по оборот с 259 хил. лв.

На четвърта позиция през месеца се озовава М+С Хидравлик АД. Компанията отчете 1,4% годишен спад на приходите и 1,414 млн. лв. печалба преди данъци през януари, но акциите ѝ поскъпнаха с 1,12% до 4,955 лв.

Топ 6 допълват Софарма АД и Стара планина холд АД с ценови ръст от 0,38% и 0,25%, съответно, до 2,65 лв. и 3,66 лв. През февруари именно с книжа на фармацевтичната компания се сключиха най-много сделки – цели 268.

С 240 и 183 сделки на второ и трето място са Химимпорт АД и ТБ Централна кооперативна банка АД. Обикновените акции на холдинга поевтиняха със 7,24% до 1,281 лв., или с най-много от всички, а тези на банката – с 0,4% до 0,997 лв.

С най-голям оборот през месеца е Трейс Груп Холд АД – с 2,13 млн. лв., но акциите на пътния холдинг изгубиха 3,3% от стойността си до 5,8 лв.

Еврохолд България АД, който замени ФНИБ АДСИЦ в SOFIX, е с най-малък месечен оборот – от 14,7 хил. лв. Акциите на дружеството са най-губещите от началото на годината, спадаяки с 12% за периода, след като през февруари поевтиняха с 5% до 0,636 лв.

Адванс Терафонд АДСИЦ изпраща месеца с най-голям брой прехвърлени книжа – 449 042, а Холдинг Варна АД – с най-малко (2 192).

Изменение на цените на акциите на компаниите в SOFIX през февруари

№	Борсов код	Наименование	Последна цена	Месечно изменение	Изменение от началото на годината
1	HVAR	Холдинг Варна АД	24.95	3,96 %	2.28%
2	NEOH	Неохим АД	48	3,34 %	3.45%
3	ALB	Албена АД	48	3,20 %	-3.96%
4	MCH	М+С Хидравлик АД	4.955	1,12 %	-2.84%
5	SFARM	Софарма АД	2.65	0,38 %	-3.28%
6	CENHL	Стара планина холд АД	3.66	0,25 %	-7.34%
7	INLVL	Индустриален Холдинг България АД	0.839	-0,12 %	-8.80%
8	CCB	ТБ Централна кооперативна банка АД	0.997	-0,40 %	-1.38%
9	MONBAT	Монбат АД	7.362	-2,49 %	-7.95%
10	ATERA	Адванс Терафонд АДСИЦ	2.09	-3,24 %	0.97%
11	TRACE	Трейс Груп Холд АД	5.80	-3,32 %	1.58%
12	EUBG	Еврохолд България АД	0.636	-5,07 %	-12.03%
13	FIB	ТБ Първа Инвестиционна Банка	2.153	-5,57 %	-0.37%
14	NIKA	Индустриален Капитал Холдинг АД	3.052	-6,95 %	-6.67%
15	CHIM	Химимпорт АД	1.281	-7,24 %	-6.50%

#### ✓ БНБ прогнозира забавяне на икономическия ръст до 2,1% през 2016 г.

#### **В първите си прогнози и анализи за основните макроикономически показатели регулаторът очаква отрицателна инфлация през първото полугодие**

През 2016 г. икономическият растеж в България ще се забави до 2,1%, като специфичен за годината фактор ще бъде пониският обем на правителствените инвестиции. Това очаква Българската народна банка (БНБ) в Икономическия преглед, който за пръв път съдържа прогнози и анализи на регулатора за основни макроикономически показатели. Те ще се публикуват два пъти годишно

Прогнозният растеж за миналата година е около 3%.

„Очакваме през 2016 г. при стабилизиране на международните цени на основните суровини да се преустанови дефлационната тенденция при потребителските цени у нас, а през 2017 г. при реализиране на допускането за увеличаване на международните цени инфлацията да започне бавно да се повишава“, пише в Икономическия преглед.

През 2017 г. БНБ очаква реалният растеж на БВП да се ускори отново до 2.8%.

#### Инфлация

Годишната инфлация беше отрицателна през 2015 г. - минус 0.9% в края на годината и БНБ очаква ръстът по потребителските цени да остане отрицателен и през първото полугодие на 2016 г., но с тенденция към плавно забавяне на темпа на спад.

Динамиката при инфлацията ще се определя главно от прогнозираното по-бавно понижение на цените на енергийните продукти и нарастване на някои цени в резултат от увеличението на винетната такса и акциза върху тютюневите изделия от началото на 2016 г., посочват експертите от БНБ.

„Краткосрочните конюнктурни индикатори през четвъртото тримесечие на 2015 г. дават положителни сигнали за развитието на икономиката“, пише в доклада. „Очакваното продължаващо възстановяване на търсенето на стоки и услуги при запазване на ниски цени на петрола, положителни нагласи на домакинствата и фирмите и нарастване на промишленото производство при високо натоварване на производствените мощности се предвижда да създават условия за нарастване на заетостта, доходите и инвестиционната дейност на фирмите“, казва още в текста.

#### Предпазливост

От друга страна обаче анализаторите посочват, че високата несигурност вероятно ще продължи да допринася за по-предпазлива инвестиционна и разходна политика на фирмите.

Съответно се очаква частното потребление да нараства на верижна база, а частните инвестиции да останат слаби през първата половина на 2016 г. Правителствените инвестиции се очаква да се понижават на верижна база през този период.

#### Още по темата

Независимостта на БНБ и „таванът“ на възнагражденията

Заплатата на Иван Искров е била над 19 хил. лв. в месеците преди фалита на КТБ

В реално изражение износът на стоки и услуги се очаква да нараства с малко по-високи темпове спрямо вноса на стоки и услуги.

Според описаната динамика по компоненти се очаква верижният растеж на БВП през първото и второто тримесечие на 2016 г. да се забави слабо спрямо отчетения през съответните тримесечия на 2015 г.

#### Несигурност отвън

Външната среда ще остане източник на несигурност за развитието на българската икономика през първата половина на 2016 г. През този период рисковете от по-нисък растеж на глобалната икономика са свързани главно с възможността за по-значително забавяне на растежа в някои от развиващите се икономики, както и с неяснотата относно ефектите от започналия процес на повишаване на основните лихвени проценти в САЩ.

„Ако тенденцията към понижаване на международните цени на основните суровини и на петрола продължи, то това ще създаде рискове от отчитане на по-ниска глобална инфлация от очакваната към момента“, коментират от БНБ.

Регулаторът очаква през първите две тримесечия на 2016 г. да се запази висока склонността на домакинствата към спестяване и да продължи нарастването на привлечените средства в банковата система. „Прогнозираме растежът на кредита за частния сектор бавно да се повишава в съответствие с очакванията за постепенно възстановяване на икономическата активност. Очакваме динамиката на лихвените проценти по депозитите и кредитите да остане низходяща и през първата половина на 2016 г.“, пише още в текста.

#### [24 часа](#)

#### ✓ С дуалното обучение бизнесът ще моделира кадрите си, няма нужда от още курсове

Картата на професионалното образование ще покаже нуждите на пазара на труда, казва Милена Дамянова, председател на комисията по образование и наука в Народното събрание

- Карта за развитие на професионалното образование според нуждите на бизнеса от работна ръка ще бъде създадена със съдействието на кметовете в страната и бизнеса. Идеята е на “24 часа”, който организира първия дебат от националната си кампания за дуалното обучение “Учи, за да работиш”. Какво мислите, г-жо Дамянова?

- Бих искала да поздравя “24 часа” за инициативата. Медийната кампания в процес, в който всички се опитваме да възвърнем авторитета на професионалното образование, е много важна. Трудно е родителите да бъдат убедени да запишат децата си да учат професия, когато дълго време не са имали доверие в системата на професионалното образование. Години наред слушахме: учи, за да не работиш. Въвеждането на дуалната система означава възможност в професионалните гимназии учениците да могат да упражняват практически професията, която са избрали. За бизнеса дуалната система означава усвояване на професии, отговарящи на потребностите на всеки бранш. Обучаващите се придобиват практически ориентирано обучение, осигуряващо заетост, придобиване на професионална и социална компетентност в предприятието и поддържане на висока мотивация за учене и труд. За държавата дуалната система е

ключът към справянето с младежката безработица. Това е доказано във всички държави, където дуалната система работи. Картата ще покаже ясно картината от потребностите на бизнеса на ниво област и община. Тя ще даде яснота какви професионални гимназии има, какъв план-прием е утвърден на професионалната гимназия, какъв план-прием се утвърждава на другите училища, за да видим дали образованието съответства на пазара на труда. Това е важна отправна точка.

- Кога мислите, че ще заработи по-мощно?

- С болка си спомням 2010 г., когато започнахме да говорим за въвеждане на дуалното обучение в България. Получих 3 страници аргументи, че това не може да се случи в България

- От кого?

- Всички ни гледаха с недоверие. В залата на вашата дискусия преди дни обаче видях оптимизъм и позитивни нагласи и в бизнеса, и в социалните партньори, и в общините, които вече имат своите пилотни проекти, и в министерството, и във всички институции. За да се случи дуалното обучение, трябва обща отговорност и съвместна работа на всички заинтересовани страни. Единият партньор да липсва или да е пасивен, системата няма да сработи. Аз лично съм оптимист. Не мога да кажа, че ще се случи през следващата учебна година. Не мога да кажа, че дуалната система ще бъде въведена повсеместно дори по-следващата година. Но е важно, че процесът стартира. Има ги законовите текстове - и в Закона за професионалното образование и обучение, и в Закона за предучилищното и училищното образование. Така че оправдание няма. Важно е да има двигател на процеса и това в началото трябва да е Министерството на образованието и науката с подкрепата на Министерството на труда и социалната политика и на Министерството на икономиката. Картата обаче ще покаже, че оттам-нататък двигателите трябва да са самите общини, тъй като бизнесът се развива на тяхна територия и те са основните потребители на продукта на образователната система.

- Може ли бизнесът да се включи в написването на учебните програми на професионалните гимназии?

- Не само че може, а това е задължително условие. Важно е да дадем възможност на бизнеса, на предприятията да моделират още в училищното образование професионалистите, от които имат нужда. За да не се налага след това да инвестират в преквалификация. Когато имат такива възможности, това ще ги мотивира да се включат активно и да припознаят дуалната система като своя кауза. Когато преди 2 седмици в Швейцария зададохме въпрос на бизнеса защо инвестират в дуалното обучение, те ни погледнаха странно. Те гледат на това като инвестиция в кадри, които след това остават да работят при тях. Мисля, че вече и у нас има такова разбиране. По Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" има предвидени средства, които да подпомогнат въвеждането на дуалното образование в България. Нямаме повече време за губене, ако искаме да спасим професионалното образование

- Кои браншове са най-активни за участие в ученето чрез работа?

- Пилотният проект, който приключи през 2010 г., завърши с тестване на 3 професии - оператор в производството на облекло, машинен техник и техник на енергийни съоръжения и инсталации. Сега по швейцарския проект професиите са други. Прави впечатление, че водещи и активни са чуждите инвеститори от държави, в които тази система работи и е показала своите резултати. Още през 2011 и 2012 г., когато министерството на образованието възложи на Германо-българската камара да проучи кои от фирмите, членове на камарата, имат желание да работят по дуалната система, се видя, че са почти всички. Има интерес във всеки бранш.

- Участва ли бизнесът при формирането на приема в професионалните гимназии?

- Когато започне процесът по разработване на план-приема, се формират комисии, в които участват представители на работодателските организации, на общините. Би следвало да се отчетат потребностите на бизнеса, но като че ли всички виждаме, че надделява този, който има по-силно лоби.

CV

- Родена е на 2 август 1976 г. в Силистра

- Завършва магистратура по унгарска филология в СУ "Св. Климент Охридски" и финансов мениджмънт в Стопанската академия "Димитър Ценов" в Свищов

- От 2001 до 2013 година преподава в Софийския университет и работи като преводач

- От август 2009 до септември 2010 г. е парламентарен секретар на МОН

- Била е зам.-министър на образованието, младежта и науката в първото правителство на Бойко Борисов

- Председател е на комисията по образование и наука
- Депутат в 42-ото и 43-ото народно събрание
- Владее унгарски, френски, английски, ползва руски и китайски език

### ✓ Розалия Димитрова е новият шеф на митниците (Обзор)

Розалия Димитрова е новият шеф на митниците, събщи Министерството на финансите. Тя бе заместничка на починалия внезапно в понеделник Ваньо Танов.

Как тя стигна до горещия стол? правят догадки техни колеги. И разказват следната случка: Преди около два месеца шефове на митниците имали работна среща. На нея обсъждали реформата в системата, повишаване на събираемостта, битката с контрабандата. Всичко текло гладко и дори на моменти скучно.

Докато на въпросната среща изненадващо се появил премиерът Бойко Борисов. Бил поканен лично от покойния им шеф ген. Ваньо Танов. Премиерът влязъл точно в момента, когато пред колегите си говорела една от заместничките на Ваньо Танов - Розалия Димитрова. Говорела простиичко, почти тихо, но и с познаване на "материала" Премиерът се заслушал. А когато приключила рекъл шеговито: "Танов, кажи на колегите да слушат какво казва тя, защото жените са и работливи, и амбициозни".

Това си припомниха сега участници в срещата, след като от ведомството на Владислав Горанов официално съобщиха, че точно Розалия Димитрова ще седне в инфарктния стол на върха на митниците. Разбира се, че никой от присъстващите тогава не е и предполагал, че поводът да си припомнят това ще бъде изненадващата смърт на ген. Ваньо Танов, когото премиерът и финансовият министър обичаха и уважаваха. Вероятно обаче когато министър Горанов, е консултирал с премиера да предложи Димитрова за поста, Борисов си е спомнил за устатата дама. И не е възразил на този избор.

Дали Димитрова ще остане на върха на митниците временно, или за постоянно, предстои да се разбере. "24 часа" първи и единствен предположи нейното назначение ден преди то да стане факт. Още повече че 51-годишната жена бе посочена за зам.-шеф на митниците лично от Ваньо Танов Именно той я поканил да стане член на екипа му през август 2014 г. на мястото на предишния си заместник Чавдар Васев. Казват, че в сряда в митниците били леко, но не и неприятно изненадани от нейния избор. Разбира се намерили се хора, които твърдели, че освен да умее да говори, трябва и да е достатъчно твърда, за да я слушат. Други пък залагали, че ако Розалия има нужната подкрепа, със сигурност ще успее.

А професионалната биография на Димитрова е свързана с митниците вече близо 24 години. Малко след като завършва Химико - технологичния институт, през 1991 г. тя започва работа в митниците - като стажант. Следва растеж в йерархията. През 2011 г. Димитрова вече е начело на ключовата Дирекция "Митнически режими и процедури". "Това е важно, защото нашата система отхвърля чужди хора, които не я познават из основи" и решение да се сложи човек от вън би било по-неприемливо", сподели дългогодишен митничар.

Каквато и да е историята на назначаването на Розалия Димитрова, сигурно е, че и премиерът Бойко Борисов, и финансовият министър Владислав Горанов категорично ще изискват от нея да продължи със завидната събираемост на приходите от акцизи, започната от Ваньо Танов. А рекордните от над 4,565 млрд. лв. приходи от акциз не могат да се обяснят с икономически растеж, казваше Танов в началото на годината. В развитите държави отбелязват ръст 0.2% до 1-2%. У нас увеличението за година е 11, 8%! Това единствено показва, че в хазната влизат приходи, които години наред не са събирани", бяха едни от последните му публично изречени думи.

### ✓ Депутатите гласуваха закон за публичност на доклада за КТБ

Докладът на консултантите от "Аликс партньрс" за фалита на КТБ да стане публичен. Това гласуваха депутатите от правната комисия като приеха на първо четене на промени в Закона за банковата несъстоятелност, внесени от депутатите от ДПС Делян Пеевски, Йордан Цонев и Петър Чобанов.

В закона се записва, че независимо от клаузите за конфиденциалност временният синдик или синдикът е длъжен да публикува на електронната си страница доклада с изключение на препоръките за събиране на вземаният.

Вторият законопроект, който бе приет на първо четене на заседанието е внесен от Менда Стоянова и група народни представители. Той също предвижда промени в Закона за банковата несъстоятелност, свързани с възнагражденията на синдиките, публикуването на докладите.

Според сега действащия закон при назначаване на синдик УС на фонда за гарантиране на влоговете определя първоначалното му възнаграждение за срок от 6 месеца от назначаването му. Сумата е фиксирана и не може да бъде по-малка от 10 и по-голяма от 30 минимални работни заплати.

След изтичането на този срок възнаграждението на синдика се определя като процент от общата сума на осребреното имущество през съответния месец.

Продажбата на имущество не може да започне преди Фондът да е одобрил програмата за това. По тази причина депутатите предлагат, синдикът да получава фиксирана сума докато фондът не посочи начална дата за осребряването.

С промените се въвежда и срок от две години на досегашното изискване синдикът да не е бил член на изпълнителен или контролен орган или съдружник в дружество, което е обявено в несъстоятелност и в него са останали неудовлетворени кредитори.

Според измененията синдикът ще трябва да изпраща на фонда всеки месец отчет за дейността си, а не ежеседмично, както беше досега.

Достъп до пълната информация и доклада с оценки на отделните активи ще имат само синдикът и фондът. Кредиторите ще получават отчети с обобщени данни. Целта на промяната е да се защити публичният интерес и да се постигне максимална цена при продажбата на активите, посочват вносителите.

Фондът може предварително да разреши на синдика да извърши всяка сделка или действие, чийто имуществен интерес надхвърля 10 хил. лв, приеха още депутатите. В момента тази сума е 3 хил. лв.

Синдикът вече е задължен да представя в Народното събрание доклад с обобщена информация и оценка по активи, а не само документи от инвентаризация и оценка.

С промените се цели да се усъвършенства правната уредба на производството по банкова несъстоятелност. Така трябва да се коригират и пропуски или неточности, посочват в мотивите си вносителите.

## Труд

### **✓ Старите пенсии са обречени да изостават от новите**

Пенсионирал се днес ще взема по-малко от пенсионирал се при същите условия след 10 години

С бюджета на Държавното обществено осигуряване и със Закона за държавния бюджет за 2016 г. се предвижда, както и досега, старите пенсии да се индексират от 1 юли всяка календарна години по т. нар. „швейцарско правило“, докато новоотпуснатите пенсии да продължат да се изчисляват на основата на ежегодно нарастващите размери на средния осигурителен доход при повишена тежест за всяка година осигурителен стаж. Конкретно през следващите три календарни години - 2016, 2017 и 2018 г. се предвижда:

- старите пенсии за трудова дейност да се осъвременяват от 1 юли всяка година с 2,5% през 2016 г.; с 2,7% през 2017 г. и с 2,8% през 2018 г.;

- новоотпусканите пенсии за осигурителен стаж да се изчисляват както до сега - на основата на ежегодно нарастващия среден осигурителен доход за предходните 12 календарни месеца, но при повишена тежест на всяка година осигурителен стаж : от 1,1% през 2016 г. на 1,13% през 2017 г. и 1,16 % през 2018г.

В същото време съзнателно или несъзнателно се премълчават неизбежните негативни социални последици за старите пенсионери от тези предложения и практика както за 2016-2018 г., така и особено в дългосрочен план, свеждащи се до задълбочаване на наблюдаваното и сега изоставане в размерите на старите пенсии спрямо ново отпусканите при лица с еднакъв принос за пенсионната система. И като последица – изкуствено противопоставяне на старите и новите пенсионери, перманентна загуба на място в социалната йерархия на старите пенсионери и нарастващо равнище на бедността сред тях.

Не е нужно да си кой знае колко голям специалист по проблемите на пенсионното осигуряване, за да установиш тези последици, свързани непосредствено с много по-бързото нарастване на средния осигурителен доход - основа на новите пенсии – и предлаганото повишения тежестта на всяка година осигурителен стаж, от една страна, и значително по-ниския процент на ежегодната индексация на старите пенсии т.нар. швейцарско правило, предвидено в чл. 100 от Закона за пенсиите. При това индексирателното на старите пенсии се предвижда не от 1 януари, а от 1 юли, т.е. от средата на всяка календарна година, което означава средногодишна индексация, равна на ? от официално обявените проценти - в конкретния случай за 2016, 2017 и 2018 г ., съответно с 1,25%, 1,35% и 1,40%. За да илюстрираме запазването и

задълбочаването на споменатите негативни последици за старите пенсионери през периода 2016-2018 г. и следващите 20 години, ще си послужим с условен прогностичен пример, при който допускаме, че:

- през първите три години - 2016, 2017 и 2018 г., отпуснатите лични пенсии през 2015 г. за осигурителен стаж и възраст ще се индексират както е предвидено в проектобюджета - от 1 юли 2016, 2017 и 2018 г съответно с 2,5 %, 2,7 % и 2,8%;
- през следващите примерно 20 г. те ще продължат да се индексират от 1 юли всяка следваща година с по 2,8%; докато в същото време средният осигурителен доход ще продължи да нараства средногодишно както и през последните 5 години - с по 4,5%; максималният размер на осигурителния доход, средният осигурителен стаж и стойността на т.нар. индивидуален пенсионерски коефициенти ще останат непроменени и ще възлизат съответно на 2600 лв., на 37,5 години и на 1,3.

Проведените при тези допускания условни и прогнозни разчети показват, че въпреки предвидената ежегодна индексация на отпуснатите през 2015 г. лични пенсии за трудова дейност, с всяка следваща календарна година техните индексирани (или актуализирани, осъвременени) размери изостават все повече и повече от размерите на новоотпусканите лични пенсии за трудова дейност на лица със същия осигурителен принос, т.е. със същия осигурителен стаж и индивидуален пенсионерски коефициент. По-конкретно:

- през първата (2016) г. след тяхното отпускане изоставането им ще възлезе на 22,99 лв. и ще представлява 5.92% от индексирания им размер;
- 5 години след тяхното отпускане, т.е. през 2020 г., изоставането им ще нарасне до 70,26 лв., които представляват 16,21% от индексирания им размер;
- 10 години след тяхното отпускане, т.е. през 2025 г. изоставането им е вече 130,14 лв., или с 26,14 %;
- 15 години по-късно (през 2030 г.) - с 211,02 лв. или с 36,92%;
- След 20 години (през 2035 г.) - с 319,04 лв. или с 48,63%.

Ако някои от пенсионираните през 2015 г. лица за трудова дейност продължи да живее само още една година, то индексираният размер на неговата лична пенсия за осигурителен стаж и възраст ще бъде по-малък размера на същата пенсия на пенсиониращо се през 2031 г. лице със същия осигурителен принос с 344,55 лв., които представляват 51,08% от актуализирания размер на неговата лична пенсия.

Изоставането (или т. нар. „стареене“) на индексирания стари (отпуснати през 2015 г.) пенсии спрямо новоотпусканите през следващите години на лица с един и същ осигурителен принос може да достигне и надхвърли 50% значително по-бързо. Защото в нашия илюстративен разчет можехме да предвидим и традиционното и вероятно неизбежно ежегодно повишаване на максималния осигурителен доход през следващите години - примерно с по 9,27% годишно, какъвто е средногодишният темп на неговото развитие през последните 15 години. Също и да допуснем ново повишаване тежестта на 1 година осигурителен стаж – примерно от 1,16% през 2018 г. на 1,9% през и след 2020 г. Това би означавало още по-голямо, но заедно с това и по-несправедливо и необосновано изоставане на старите пенсии и противопоставяне на различните поколения пенсионери, както и още по-високо подоходно неравенство, още по-голяма и по-дълбока бедност пряко сред пенсионерите и косвено сред населението като цяло.

Това ли всъщност искат, но упорито се опитват да скрият от населението досегашните и настоящите българските депутати, политици, техните съветници, в това число представители на едрия бизнес? Дават ли се сметка какво точно са гласували и какво бъдеще ги очаква и тях самите след тяхното пенсиониране ?

Ако засега финансовите възможности за пълно преодоляване на тези негативни последици на действащото пенсионно законодателство и пенсионна система не съществуват или са много ограничени, то това може да се коригира на всеки 3 или максимум 5 години. Или когато изоставането на старите пенсии достигне определена граница, примерно от 10 %. Както това бе направено през 2008 г., когато старите пенсии бяха преизчислени на основата на средния осигурителен доход през предходната 2007-а.

*\*Авторът Димитър Нинев е доктор по икономика и член на СИБ. Заемал е ръководни длъжности в МТСП и МФ. Бил е представител на България в Направляващия Комитет по социална защита на Съвета на Европа; участник в подготовката на пенсионната реформа и Кодекса за социално осигуряване.*

#### ✓ Полицаи и военни с най-високи пенсии

Бившите полицаи и военни получават с 62% по-високи пенсии от останалите работещи. Това показват данните на НОИ за 2015 г. През миналата година средната пенсия на бившите униформени е била 552,21 лв., или с 212 лв. повече от работилите най-масовата трета категория труд.

Основната причина за голямата разлика са по-високият доход, върху който държавата е осигурявала военните и полицаите. Друг фактор е, че при пенсиониране стажът им се приравнява към първа категория труд и 3 години се зачитат за 5 години. Статистиката показва, че през 2015 г. средната пенсия на бившите униформени се е увеличила с 25 лв., или с 4,7%. За останалите работещи ръстът е бил 12,9 лв., или 3,9%.

Като цяло мъжете получават с 40% по-високи пенсии от жените. Причината е, че дамите са се осигурявали върху по ниски доходи и имат по-кратък осигурителен стаж. През м. г. средната пенсия за инвалидност поради общо заболяване е била 234 лв. Пенсиите са най-високи в София (389 лв.), а най-ниски в Разград (256 лв.).

#### ✓ НАП връща данъци на семейства с ипотечен кредит

И през 2016 г. един от членовете на младо семейство с ипотечен кредит, ще може да намали сумата от годишните данъчни основи с лихвените плащания по заема. Данъчното облекчение за млади семейства дава възможност да се приспадат от сумата лихвените плащания по ипотечен кредит за закупуване на жилище, напомнят от НАП. Приспадането от данъчната основа означава, че със сумата, платена за лихви по ипотечен кредит, се намалява сборът от всички доходи на физическото лице, а не дължимият данък.

От началото на годината до момента 728 млади семейства са поискали да намалят данъчната си основа с 2,220 млн. лв., платени за лихви по ипотечните им кредити. За цялата минала година облекчението за ипотечни кредити е ползвано от 5500 семейства, като те са извадили общо 17 млн. лв. от данъчните си основи.

За да се ползва данъчното облекчение, едновременно трябва да са налице следните условия:

- \* договорът за ипотечния кредит да е сключен от данъчно задълженото лице и/или от съпруг/а, с който/която имат сключен граждански брак;

- \* данъчно задълженото лице и/или съпругът/ата не са навършили 35-годишна възраст към датата на сключване на договора за ипотечен кредит;

- \* ипотекираното жилище е единствено жилище за семейството през годината.

- \* Задължително условие за ползване на данъчното облекчение е данъчно задълженото лице да представи писмена декларация от съпруга/та, че няма да ползва данъчното облекчение за същата година.

Всички тези обстоятелства и условия се декларират от лицето в Приложение № 10 на годишната данъчна декларация за облагане на доходите на физическите лица за 2015 г.

## [Сега](#)

### ✓ Цацаров иска още полиция в градовете и жандармерия по селата

#### ***МВР не си харесва специализираните акции***

Главният прокурор Сотир Цацаров се обяви за тотална промяна на модела на МВР. По думите му полицията трябва да бъде концентрирана в големите градове, а в малките населени места и селата да има постоянно присъствие на жандармерия. Предложението му дойде ден след като по време на конференция двамата с предшественика му Борис Велчев обяха, че съдебната реформа започва всъщност от МВР.

"Веднъж си позволих да го намекна, позволявам си да го кажа и в прав текст. Според мен трябва да се промени целият модел на охрана на обществения ред. Силна полиция в градовете, силна, постоянно базирана жандармерия в малките населени места и селата. И двете с разследващи функции", заяви Цацаров, след като присъства на националното съвещание на МВР, където бяха привикани всички шефове на областни и главни дирекции, министърът Румяна Бъчварова и шефът на ДАНС Димитър Георгиев. Там бе и премиерът Бойко Борисов, но не стана ясно какво е казал на полицаите. На излизане Борисов заяви само, че си бил казал речта. Цацаров пък обясни, че изказването на министър-председателя било по-скоро професионално.

Промяната на модела на МВР е законодателен въпрос, поясни Цацаров, но подчерта, че такава система се прилага в други страни. Жандармерията периодично влиза в полезрението на вътрешния министър или главния секретар, когато МВР иска да отчете дейност. Така бе по времето на Цветлин Йовчев, когато специализираните полицейски сили бяха пратени по селата, за да се борят с битовата престъпност. Шест месеца по-късно МВР отчете средно 9% намаление на престъпността, а следващият министър тихомълком прибра жандармерията по казармите.

МВР, което от години използва шумни акции, за да трупа точки пред обществото, вече не харесва този подход, стана ясно от думите на Бъчварова. "Акциите не са достатъчно, имаме нужда от постоянни и систематични мерки. Това е, което обсъждаме в момента. Една акция не е достатъчна. В един регион това може да се окаже ефективна мярка, но в друго населено място - не", обясни тя. Преди дни главният секретар на МВР Георги Костов обяви поредната специализирана полицейска операция, чиято цел е да респектира хората, които използват лична охрана и кортежи от автомобили. Тя беше провокирана от инцидента на Околовръстното на София, при който охранители биха семейство заради сигнал с клаксон.

## ОСТАВКА

Ректорът на Академията на МВР Бойка Чернева е подала оставка, съобщи БНР. Според неофициална информация оттеглянето ѝ е било поискано от вътрешния министър Бъчварова. Причината е писмо, изпратено от академията до парламента заради последните промени в Закона за МВР, които се предлагат от правителството. Според тях служителите на учебното заведение трябва да бъдат преназначени и да изгубят привилегиите си.